

Tips en trucs Adviesteam m.b.t. Leernetwerken Leren van Praktijkervaringen in de (jeugd)hulpverlening

Hoofdpijnen bijeenkomst d.d. 29 september 2020

Overkoepelende doelen en meerwaarde Leernetwerk

- ▶ Ondersteunen professionals bij het bieden van zo goed mogelijke en passende ondersteuning aan gezinnen;
- ▶ Versterken competenties en verminderen handelingsverlegenheid professionals;
- ▶ Stimuleren bij het delen en benutten van bestaande kennis en elkaars expertise;
- ▶ Praktische oplossingen zoeken voor de uitdagingen die professionals in de dagelijkse praktijk ervaren.

Deelnemers motiveren om mee te doen

- ▶ Aansluiten bij voor professionals herkenbare uitdagingen: waar loop je tegenaan in de praktijk als je zo goed mogelijke en passende ondersteuning wilt bieden aan gezinnen?
- ▶ Aansluiten bij ambitie, overtuiging en professionaliteit; echt raken aan motieven van professionals: waar doe je het voor, hoe word je beter in je werk, wat heb je nodig?

Voor wie is het leernetwerk thema relevant?

- ▶ Stakeholdersanalyse:
  - Wie heeft last van dit probleem?
Voorbeeld: gezinnen, hulpverleners (van wijk- en gebiedsteam tot hoog specialistische zorg), netwerkpartners.
  - Wie is onderdeel van de oplossing?
Voorbeeld: hulpverleners, netwerkpartners, managers, beleidsmakers, bestuurders.
- ▶ Welke behoefte ligt er bij welke stakeholder en wat is ieders rol bij de implementatie van oplossingsrichtingen?
  - Professionals, beleid, organisaties
  - De overstijgende vraagstukken voor hulpverleners, beleidsmakers en managers komen overeen, maar worden anders door hen 'geframed'.
  - Aansluiten bij kennisbehoefte hulpverleners, beleidsmedewerkers, bestuurders e.d.

Focus

- ▶ Continuüm van complexe casuïstiek van wijk- en gebiedsteams tot hoog specialistisch jeugdhulp;
- ▶ Geen enkelvoudige vragen die in het voorveld opgelost kunnen worden (binnen de pedagogische civil society, buurtwerk, jongerenwerk, e.d.).

Inhoud

- ▶ Aanpakken van bestaand probleem (waar schuurt het het meest): wat zijn de onderliggende factoren (waar ligt dit aan) en wat is nodig om dit aan te pakken, anders en beter te doen?

Voorbeelden vraagstukken:

- *Vaak ontbreekt een problemen- en krachtenanalyse van een gezin, toch weten we dat het maken van een analyse van cruciaal belang is en zijn hiervoor verschillende hulpmiddelen beschikbaar. **Waarom lukt het in de praktijk niet om dit daadwerkelijk te doen? Wat hebben professionals nodig om dit wel te doen?***
- *Doelen ontbreken nogal eens in het ondersteuningsplan of zijn niet voldoende concreet geformuleerd. **Hoe komt dat? Wat hebben professionals nodig om heldere, begrijpelijke en uitvoerbare doelen te formuleren?***
- *Er is een richtlijn gezamenlijke besluitvorming, toch voelen gezinnen zich (al 40 jaar) regelmatig onvoldoende gehoord en gezien. **Wat hebben professionals nodig om echt samen met gezinnen te besluiten over doelen en gewenste hulp?***

- ▶ Hoe zorgen we voor de benodigde integrale blik?

Aandachtspunten

- ▶ Goed doorvragen en het niet te snel aannemen als professionals factoren buiten hun invloed aangeven als redenen voor hun (gebrek aan) handelen.

Voorbeelden:

- *Hectiek in het gezin en tijdsdruk worden ook gebruikt als excuus voor handelingsverlegenheid.*
- *Tijdsdruk wordt genoemd als reden voor ontbreken problemen- en krachtenanalyse, terwijl het op langere termijn veel meer tijd kost als problemen niet opgelost worden en zelfs verergeren omdat een gezin geen passende hulp krijgt. In de hoog specialistische jeugdhulp verblijven jongeren, waar in het verleden kansen zijn gemist om hen/hun gezin adequaat te ondersteunen.*

- ▶ Spanningsveld ontzorgen/versterken van het normale leven (=normaliseren) t.o.v. klinisch redeneren (o.a. problemen- en krachtenanalyse). Het risico bestaat op medicaliseren. Dit is niet de bedoeling.

Voorbeelden:

➤ In Leeuwarden wordt het ordeningsprincipe Jeugdzorg in kwadranten toegepast, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen opvoedingsvragen, opvoedingsspanning, opvoedingsnood en opvoedingscrisis. Alleen in deze laatste twee categorieën is het maken van een grondige problemen- en krachtenanalyse noodzakelijk.

Hoe is dit binnen andere gemeenten geregeld?

➤ Versterking van signaalfunctie van de beschikbare maatschappelijke ondersteuning voor eerste 1000 dagen van een kind en tijdens de basisschoolleeftijd door de Jeugdgezondheidszorg. Tijdens middelbare schoolleeftijd is versterking van het ondersteunende netwerk gewenst, zodat gezinnen minder afhankelijk zijn van het aanbod op school.

Wat is nodig om kinderen gedurende hun hele levensloop adequaat te ondersteunen?

- ▶ Complexe problematiek vraagt om meer ervaren hulpverleners. We vragen soms ook teveel van (net afgestudeerde) hulpverleners.

Vorm / opzet leernetwerk bijeenkomsten

Voorstel:

- ▶ Kies een specifiek (maar niet te smal) thema;
- ▶ Nodig zowel deelnemers uit die met het voorliggende probleem te maken hebben als die onderdeel (kunnen) zijn van de oplossing;
- ▶ Nodig uitvoerende professionals en managers van dezelfde organisatie uit (om draagvlak te creëren voor de nodige experimenteerimte);
- ▶ Na plenaire opening, splitsing in twee onderdelen:
  - *Eerste deel:* in enigszins homogene groepen voor veilige onderlinge discussie en uitdaging en reflectie op eigen rol (bijvoorbeeld groep werkers vanuit wijk- en gebiedsteam, groep hulpverleners uit hoog specialistische jeugdhulp of bijvoorbeeld groep uitvoerende professionals en groep managers).
  - *Tweede deel:* interactie tussen de groepen om elkaar uit te dagen en samen te komen tot werkbare oplossingen.

